

۵۹

پرسش‌ها و پاسخ‌های دانشجویی

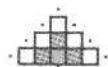
آداب معاشرت دانشجویی
«سبک زندگی»

دفتر پنجاه و نهم

www.ketab.ir

نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری
در دانشگاه‌ها

معاونت آموزشی و پژوهشی
اداره مشاوره و پاسخ

پرسش‌ها و پاسخ‌های دانشجویی

نشر معارف

آداب معاشرت دانشجویان «آداب زندگی»

تنظیم و نظارت: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها
(معاونت آموزشی و پژوهشی - اداره مشاوره و پاسخ‌ها)

تدوین و تألیف: سیدحسین موسوی

ناشر: دفتر نشر معارف

تأیید و صفحه‌آرایی: طالب بخشایش

نوبت چاپ: اول، زمستان ۱۳۹۴

تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۳۱-۹۱۲-۸

قیمت: ۱۴/۰۰۰ تومان

سرشناسه: موسوی، سیدحسین، ۱۳۵۵ -

عنوان و نام پدیدآور: سبک زندگی اندوین و

تألیف سیدحسین موسوی؛ تنظیم و نظارت نهاد

نماینده مقام معظم رهبری در دانشگاهها

(معاونت آموزشی و پژوهشی - اداره مشاوره

و پاسخ).

مشخصات نشر: قم: نهاد نمایندگی مقام معظم

رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف، ۱۳۹۴.

موضوع: اخلاق - اخلاق اسلامی - اخلاق

موضوع: اخلاق اسلامی - اخلاق اسلامی - اخلاق

موضوع: اخلاق اسلامی - اخلاق اسلامی - اخلاق

موضوع: اخلاق اسلامی - اخلاق اسلامی - اخلاق

موضوع: اخلاق اسلامی - اخلاق اسلامی - اخلاق

موضوع: اخلاق اسلامی - اخلاق اسلامی - اخلاق

موضوع: اخلاق اسلامی - اخلاق اسلامی - اخلاق

موضوع: اخلاق اسلامی - اخلاق اسلامی - اخلاق

موضوع: اخلاق اسلامی - اخلاق اسلامی - اخلاق

موضوع: اخلاق اسلامی - اخلاق اسلامی - اخلاق

موضوع: اخلاق اسلامی - اخلاق اسلامی - اخلاق

موضوع: اخلاق اسلامی - اخلاق اسلامی - اخلاق

موضوع: اخلاق اسلامی - اخلاق اسلامی - اخلاق

موضوع: اخلاق اسلامی - اخلاق اسلامی - اخلاق

موضوع: اخلاق اسلامی - اخلاق اسلامی - اخلاق

موضوع: اخلاق اسلامی - اخلاق اسلامی - اخلاق

موضوع: اخلاق اسلامی - اخلاق اسلامی - اخلاق

www.Ketabroom.ir www.Porseman.org
info@Ketabroom.ir info@porseman.org

شماره کتابشناسی ملی: ۴۱۰۷۵۰

چستی و کاربست آداب

پرسش ۱: همه به ما توصیه می‌شود تا در برخورد با مردم آداب معاشرت رو رعایت کنیم اما کجای باید تا توضیح نداده که آداب معاشرت یعنی چی؟

پرسش ۲: همه می‌دانند آداب معاشرت منحصر در آداب معاشرت اسلامی نیست؛ پس چه ضراری هست که بخواهیم فقط آداب معاشرت و سبک زندگی اسلامی رو تأیید کنیم؟

پرسش ۳: در این دوره زمونه که هر کس به فکر خودش هست، دوستی و پایبندی به آداب معاشرت چه فایده‌ای برامون داره؟

پرسش ۴: هر کس به شکلی با دیگران برخورد می‌کنه، می‌تونه بلونده بگویند از چه طریقی می‌توانیم به آداب معاشرت صحیح دست پیدا کنیم؟

پرسش ۵: از دیدگاه اسلام، معاشرت و دوستی با چه کسانی منع شده است؟

آداب معاشرت یا دوستان

پرسش ۶: چرا وقتی به هم می‌رسیم، حتماً باید «سلام» کنیم؟ اگر بگوییم «چطور» اشکال دارد و آداب اسلامی را رعایت نکرده‌ایم؟

پرسش ۷: وقتی با دیگران گفت‌وگو می‌کنم، حس خوبی ندارند و زود خسته می‌شوند، آیا آداب به خصوصی را باید رعایت کنم؟

۶۵ آداب مدارا

پرسش ۸. در هنگام مدارا و رفاقت با دیگران، چه آدابی را رعایت کنم که موجب سوء استفاده دیگران نشود؟

۶۸ آداب شوخی

پرسش ۹. در روابط اجتماعی خیلی اهل شوخی هستم اما بعد از مدتی اطرافیان به جور به من بی اعتنا می شوند، آیا برخورد آنها به خاطر این است که من زیاد شوخی می کنم؟

۷۳ نظم در معاشرت

پرسش ۱۰. چرا ما مسلمانان را از افراد عادی گرفته تا رده های بالا و مسئولین این قدر بی نظم هستیم و نسبت به قول و قرارهایمان بی اهمیتیم در حالی که در کشورهای غیرمسلمان به نظم خیلی اهمیت می دهند و رعایت می کنند؟!

۷۶ ملاقات با دوستان

پرسش ۱۱. آیا دید و بازدید از دوستان و برادران دینی مانند ضله ارحام بر ما لازم و واجب است؟

۷۹ پرهیز از قهر

پرسش ۱۲. آیا در صورتی که می گویند اگر با کسی قهر باشیم نماز ما مورد قبول خدا نیست؟

۸۱ معاشرت با دوستان

پرسش ۱۳. می خواستم بدانم در رابطه با دوستان، احادیث ما چه راهکارهای عملی ارائه نموده تا با به کارگیری آنها بتوانم دوستی پایداری داشته باشم و دیگر دچار این تجربه تلخ نشوم؟

۸۷ معاشرت با همسفر

پرسش ۱۴. آیا راهی وجود دارد که هم بتوانم مسافرتی جمعی مسافرت کنیم و هم به ناراحتی و دلخوری از هم دیگر منجر نشود؟

۹۵ دوستی و دشمنی

پرسش ۱۵. چند روز پیش با دوستم اختلاف پیدا کردیم و دعوا و شلله کشی دشمنی با او پیدا کردم، چطور باید این را حل کنم؟

آداب معاشرت خانوادگی

۱۰۱ معاشرت با والدین

پرسش ۱۶. شرایط احترام به پدر و مادر چیست؟ اگر آنها با من بدرفتاری کرده باشند، و خلیفه من چیست؟

۱۰۹ معاشرت با همسر

پرسش ۱۷. به نظر شما معاشرت با همسر باید به چه شکلی باشد تا بتوانیم خانواده ای با سبک زندگی اسلامی داشته باشیم؟

۱۱۴ معاشرت با فرزند

پرسش ۱۷۰. رابطه خود با فرزندام را باید چگونه تنظیم نمایم به گونه‌ای که هم بتوانم روابط خوب و محبت آمیزی با او داشته باشم و هم جایگاه پدری خود را از دست ندهم؟

۱۱۹ آداب میزبانی

پرسش ۱۷۱. آیا مهمانی‌های با چند رقم غذا و سفره‌های رنگارنگ خوب است؟ میزان سفارش شده در اسلام چه قدر است؟

۱۲۵ آداب میهمانی

پرسش ۲۰. لطفاً برای من بنویسید وقتی قرار است مهمان باشم چه رفتاری با میزبان داشته باشم تا آداب میهمانی را رعایت کرده باشم؟

۱۲۶ معاشرت با خویشاوندان

پرسش ۲۱. ایا قطع رابطه با برخی از فامیل که اهل گناهند به طوری که رفت و آمد با آنها واقعاً بدی داشته باشد اشکال ندارد؟ اگر برخی از بستگان با ما قطع رابطه کنند چه باید کرد؟

۱۳۴ معاشرت با خانواده همسر

پرسش ۲۲. تازه نامزد کردم، یکی از خواهرهای طرف، پرمندعاست و روحیه ستیزه‌کارانه دارد؛ مادر طرف با من خواهند زرنگی کنند و در زندگی ما دخالت کنند، چگونه با آنها رفتار کنم که باعث پشیمانی نشود؟

۱۳۹ آداب شادی و عروسی

پرسش ۲۳. لطفاً بنده را راهنمایی نمایید که چگونه مراسم جشن عروسی خود را برگزار کنیم که هم مجلس شادی باشد و هم با معیارهای اسلامی سازگار باشد؟

آداب معاشرت اجتماعی

۱۴۵ تواضع و فروتنی

پرسش ۲۴. آیا تواضع بیش از حد موجب خوارگی نمی‌شود، مخصوصاً برای برابر کسانی که تکبر دارند و خودشان را برتر می‌دانند و خودشان را می‌گیرند؟

۱۵۶ حسن ظن به دیگران

پرسش ۲۵. چند وقتی که به اطرافیانم بدبین شدم و به خاطر این بدبینی که در من به وجود آمده احساس گناه می‌کنم. چه طور می‌تونم این مشکل رو حل بکنم تا نسبت به دیگران سوءظن نداشته باشم.

۱۶۲ آداب تشکر و قدردانی

پرسش ۲۶. گفته می‌شود از نشانه‌های اخلاص این است که نباید انتظار تشکر از دیگران را داشته باشد. پس چه لزومی دارد ما از دیگران تشکر کنیم؟

۱۶۷ خوشرویی

پرسش ۲۷ دانشجوی پسری هستم که ۲۱ سال دارم. یکی از بزرگترین مشکلاتم این هست که آدم خوش برخوردی نیستم و با دیگران با تندی برخورد می‌کنم. می‌خواستم بدونم برای اینکه این مشکلم برطرف بشه باید چه کار کنم؟

۱۷۱ احترام به دیگران

پرسش ۲۸ می‌شنه بگید احترام به دیگران شامل چه مواردی می‌شود؟

۱۷۹ آداب عزت نفس

پرسش ۲۹ من به خاطر اینکه کارم راه بینفد پیش این و آن رو نمی‌اندازم. آیا این تکبر است یا عزت نفس؟

۱۸۶ آداب خیرخواهی و نصیحت

پرسش ۳۰ من امتحان کرده‌ام که هرگاه می‌خواهم از روی خیرخواهی کسی را نصیحت کنم یا برخورد نامناسب آنها روبه‌رو می‌شوم. در چنین شرایطی باز باید دیگران را نصیحت کنیم؟

۱۹۱ صداقت و راستگویی

پرسش ۳۱ راستگویی من باعث درد سرخودم و دیگران می‌شود. می‌خواستم بدانم آیا باید همیشه راستگو باشیم؟

۱۹۶ آداب پاکیزگی و آراستگی

پرسش ۳۲ پاکیزگی و حفظ آراستگی چه تأثیری در روابط اجتماعی دارد؟ آیا اسلام در این زمینه دستورالعملی دارد؟

۲۰۱ حفظ اسرار دیگران

پرسش ۳۳ گاهی برای تحقیق از دوایح یا استخبار سراغ من می‌آیند. در چنین مواقعی می‌توانم معایب و بدی‌های دوستان خودم رو فاش کنم؟ آیا این کار با رازداری منافات ندارد؟

۲۰۶ مهرورزی و محبت

پرسش ۳۴ هیچ احساس ناراحتی نسبت به مشکلات دیگران ندارم. من می‌توانم محبت و دوستی‌ام را به دوستانم نشان دهم؟

۲۱۱ طرفداری

پرسش ۳۵ خیلی دوست دارم گرهی از مشکلات مردم، یا دوستان و آشنایانم باز کنم. نمی‌دونم چه مواردی در روایات بیشتر توصیه شده است؟

۲۱۹ عفو و بخشش

پرسش ۳۶ آیا گذشت کردن در همه جا لازم است؟ آیا من حق دارم کسی را نبخشم؟ آیا این گذشت باعث پررو شدن طرف مقابل نمی‌شود؟

۲۲۴ کنترل زبان

پرسش ۳۷ خواهش می‌کنم به من بگویید چگونه می‌توانم از آفات زبانی همچون تهمت، غیبت و سخن چینی که گرفتار آنها هستم در امان باشم؟

عیب جویی یا عیب پوشی

۲۲۹

پرسش ۳۸. اسلام در جایی عیب جویی از دیگران را به شدت نفی می کند و درجایی دیگر می گوید اگر زشتی از کسی دیدی نهی از متکرر کنی! برای من توضیح دهید که آیا این نشانه تعارض در دستورات دین نیست؟

تعاون و همکاری

۲۳۲

پرسش ۳۹. در محیط کاری، گاهی برخی از دوستان و اطرافیان انتظار همکاری دارند؛ در حالی که با مقررات سازگار نیست، وظیفه ما چیست؟

راحتی خود یا دیگران!

۲۳۶

پرسش ۴۰. آیا این انصافه که من هر کار و تقریبی می خواهم انجام بدم می گن این کار رو نکنید چون این کار مردم آزاری هست و برای همسایه ها ایجاد مزاحمت می کنه! کسی اسلام گفته برای راحتی دیگران من باید خودم رو محدود کنم؟

هدیه دار

۲۳۸

پرسش ۴۱. آیا آداب معاشرت اسلامی برای کادو و هدیه توصیه های خاصی شده است؟

آشتی کنان

۲۴۱

پرسش ۴۲. دو نفر به خاطر یکسری مسائل با هم قهر کرده اند آیا من وظیفه دارم برای آشتی دادن این دو نفر تلاش کنم؟ یا اینکه اقدام من دخالت در امور شخصی آنها محسوب می شود؟

آداب قرض

۲۴۵

پرسش ۴۳. چرا در روایات ما توصیه شده که قرض نگیریم؟ آیا درباره قرض گرفتن و قرض دادن آداب خاصی هست که باید رعایت کنیم؟

مشورت

۲۵۱

پرسش ۴۴. من دارم به این نتیجه می رسم که هر کس باید به عقل خودش عمل کنه و برای مشورت سراغ کسی نره چون هر بار که مشورت کردیم نتیجه عکس گرفتیم. لطفاً راهنمایی ام کنید که مشکل از کجاست؟

آداب مجالس عمومی

۲۵۵

پرسش ۴۵. چرا در اسلام قواعد و قوانینی برای مجالس عمومی وضع شده است؟ هر کس به سلیقه خود آدابی را برای این گونه مجالس وضع نکند مثلاً در مناسباتی که من در آن زندگی می کنم از مهمترین آداب مجالس این است که افراد مُسِن باید در صدر مجلس بنشینند حتی اگر به این باشد که دیگران را از جایشان بلند کنند و یا باعث اذیت دیگران شود!

آداب عیادت مریض

۲۶۱

پرسش ۴۶. به نظر من عیادت مریض بیشتر از اینکه باعث خوشحالی او شود باعث اذیت او می شود مخصوصاً اگر قرار باشد این عیادت همراه با پذیرایی از میهمان ها باشد. به نظر شما آیا دیدگاه من با آداب معاشرت اسلامی سازگاری دارد؟

۲۶۸ آداب تشییع جنازه

پرسش ۴۶: چرا اسلام این قدر برای حضور در تشییع جنازه مردگان و رفتن به قبرستان توصیه کرده است؟

۲۷۳ معاشرت با زبردستان

پرسش ۴۷: یک فرد مسلمان چگونه با زبردستان برخورد می‌کند و زبردستان را چگونه انتخاب می‌کند؟ اگر زبردستان کار خود را درست و سر موقع انجام نداد چگونه باید برخورد شود؟

۲۷۷ معاشرت با همسایگان

پرسش ۴۸: آیا اسلام این حق را به افراد داده که در چهار دیواری خانه خودشان هر کار دلش خواست بکنند و لو اینکه باعث آزار دیگر همسایگان شود آن هم با این بهانه که چهار دیواری اختیاری؟

۲۸۳ آداب معاشرت با علما

پرسش ۴۹: وظیفه ما در احترام و معاشرت با علما و بزرگان چیست؟

۲۸۶ معاشرت با سالمندان

پرسش ۵۰: خیال درست دارم بدانم از دیدگاه ائمه معصومین چه نوع رفتاری شایسته بزرگسالان می‌باشد؟

۲۹۱ معاشرت با کودکان

پرسش ۵۱: از دیدگاه معصومین چه نوع رفتاری شایسته کودکان می‌باشد؟

۲۹۵ معاشرت با سادات

پرسش ۵۲: بعضی‌ها درباره احترام به سادات حساسیت ویژه‌ای دارند، آیا صرف سید بودن دلیل بر برتری است؟ این چه عدالتی است؟

۲۹۸ معاشرت با معلولین

پرسش ۵۳: با افراد نابینا و یا معلول چگونه رفتار کنیم که احترام اسلامی به وظیفه محسوب می‌شود رعایت شده باشد؟

۳۰۲ معاشرت با مستمندان

پرسش ۵۴: وظیفه ما در برابر متکدیان چیست؟ تا چه اندازه می‌توانیم به درخواستی ادعای آنها اعتماد کنیم؟

۳۱۰ معاشرت با یتیمان

پرسش ۵۵: وظیفه ما در برابر خانواده‌های یتیم چیست؟ و چه آدابی را باید رعایت کنیم؟

۳۱۳ معاشرت با نامحرم

پرسش ۵۶: برخی دخترها وقتی با پسرها روبه‌رو می‌شوند با هم دست می‌دهند و بدون کمترین ملاحظه‌ای با یکدیگر شوخی می‌نمایند؟ ما که مجبوریم در چنین محیطی تحصیل کنیم باید رفتارمان در برخورد با جنس مخالف چگونه باشد؟

آداب معاشرت با مخالفان

۳۱۹ معاشرت با غیر شیعه

پیشانی ۵۸. در طول تحصیل در دانشگاه با ادیان و فرقه‌های مختلف مواجه می‌شویم. به نظر شما برخورد مناسب در مقابل اهل تسنن، بهائی‌ها و سایر مذاهب اسلامی غیرشیعه چیست؟ آیا می‌توان رفتار دوستانه و صمیمی با آنها داشت؟

۳۲۰ توهین‌کنندگان

پیشانی ۵۹. با افرادی که به انقلاب و روحانیان توهین می‌کنند، چگونه رفتار و معاشرت کنیم؟

آداب معاشرت دانشگاهی

۳۲۱ معاشرت با استاد

پیشانی ۶۰. چه نوعی استاد خود رفتار کنیم که علاوه بر ایجاد ارتباط صمیمانه بتوانیم احترام استاد را نیز حفظ نماییم؟

۳۲۰ معاشرت با دانشجویان

پیشانی ۶۱. بنده که از اسلام دانشگاه می‌باشم، نحوه تعامل بنده با شاگردانم براساس آداب معاشرت اسلامی چگونه باید باشد؟

۳۲۲ همکلاسی متکبر

پیشانی ۶۲. در مقابل همکلاسی‌هایی که خودشان را می‌گیرند و متکبر هستند چگونه رفتار کنیم؟

۳۲۵ مسخره دانشجویان

پیشانی ۶۳. چه طور انسان می‌تواند با افراد که در خلاق و رفتارشان دیگران را مسخره می‌کنند کنار بیاید؟ مخصوصاً در محیط دانشگاه به پیش بقیه ضایع می‌شود؟

۳۲۷ ناسازگویی دانشجویان

پیشانی ۶۴. برخی افراد به راحتی در محیط خوابگاه دانشجویی از لحاظ رفت و رکیک استفاده می‌کنند و این‌گونه حرف‌ها که گاه برای خطاب قرار دادن هم برای شوخی با دیگران به کار می‌برند، برایشان عادی شده است. چگونه می‌توان این افراد را که نمازخوان هم هستند از این کار بازداشت؟

۳۴۱ جزوه همکلاسی

پیشانی ۶۵. یکی از دوستان هم کلاسی هر موقع از بچه‌های کلاس کتاب یا جزوه‌ای برای امانت می‌گیرد سالم بر نمی‌گرداند. اگر از من جزوه یا کتاب خواست چه کار کنم؟

۳۴۲ آداب خوابگاه

پیشانی ۶۶. در خوابگاه چه آدابی را رعایت کنم که هم به درسم برسم و هم با دیگران مشکل پیدا نکنم؟

۳۴۶ ریشه های بد رفتاری

چرا بعضی ها خود شیون رو تافته جدا بافته از دیگران می دونن؟ خیلی دوست دارم بدونم چی باعث شده که یه استاد یا دانشجو نتونه حداقل های آداب معاشرت با دیگران رو رعایت کنه؟

۳۵۰ بحث های سیاسی

گاهی در مسائل سیاسی و اجتماعی میان دانشجویان بحث ها بالا می گیرد، وظیفه ما چیست؟

احکام معاشرت

۳۵۵ میهمانی خانوادگی

موسیقی مجلس عروسی

موسیقی محل کار

سلام به نامحرم

خلوت با نامحرم

دست دادن با نامحرم

نگاه به دختران

نگاه به مرد

اجازه صله رحم

امر به معروف فامیل

حکم غیبت

حق الناس دوران کودکی

شوه اداری

هم نمینی با شراب خوار

۳۶۳ کتابنامه

«پرسش کن» از آثار آفرینش انسان، رخ‌نمایی کرده؛ بر بال سبز خود، فرشتگان را فرانشانده، بزرگ زرد خود، شیطان را فرونشانده و در این میان، مقام آدمیت را نشان داده است. کتاب خوف چه زیبا فرموده است:

«مَنْ أَحْسَنَ السُّؤَالَ عِلْمٌ» و «مَنْ عَلِمَ أَحْسَنَ السُّؤَالَ».

هم سؤال از علم خیزد هم جوانان همچنانکه خار و گل از خاک و آب آری! هر که سؤال‌هایش آسمانی است، دانش و بینش پاسخش خواهد بود. پویایی و پایایی «جامعه» و «فرهنگ»، در گرو پرسش‌های حقیقت‌طلبانه و پاسخ‌های خردورزانه است.

از افتخارات ایران اسلامی، آن است که از سویی، سبزه از جوانانی پاک دل، کمال‌خواه و پرسش‌گر می‌باشد و از دیگر سوی، از مکتبی غنی برخوردار است که معارف بلند آن، گوارا نوش دل‌های عطشناک پرسش‌گر و دانش‌جوست.

اداره مشاوره و پاسخ‌معاونت آموزشی و پژوهشی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، محفل انسی فراهم آورده است، تا «ابر رحمت» پرسش‌ها را به «زمین اجابت» پذیرا باشد و نهال سبز دانش را بارور سازد. ما اگر بتوانیم سنگ صبور جوانان اندیشمند و بالنده ایران پرگهرمان باشیم، به خود خواهیم بالید.

شایان ذکر است در راستای ترویج فرهنگ دینی، اداره مشاوره و پاسخ نهاد، تاکنون بیش از پانصد هزار پرسش دانشجویی را در موضوعات مختلف اندیشه دینی و مشاوره‌ای پاسخ داده است.

این اداره دارای گروه‌های علمی و تخصصی، به شرح زیر است:

- قرآن و حدیث؛
- تربیتی و روان‌شناسی؛
- احکام؛
- اندیشه سیاسی؛
- فلسفه، کلام و دین پژوهی؛
- فرهنگی و اجتماعی؛
- حقوق و فلسفه احکام؛
- تاریخ و سیره؛
- اخلاق و عرفان؛
- ادیان و مذاهب.

آنچه پیش‌رو رید، بخشی از پرسش‌های دانشجویی درباره آداب معاشرت دانشجویی «سبک زندگی» است که توسط پژوهشگر ارجمند حجت الاسلام سیدحسن موسوی پاسخ داده شده است.

در پایان از همه همکاران ارجمند، مشاوره و پاسخ به‌ویژه حجت الاسلام والمسلمین آقای صالح قنادی که در بازخوانی و آماده‌سازی این اثر تلاش کرده‌اند، تشکر و قدردانی می‌شود.

دوام توفیقات این عزیزان را در جهت خدمت بیشتر به مکتب اهل بیت (علیهم‌السلام) و ارتقای فرهنگ دینی جامعه - به خصوص دانشجویان - از خداوند متعال مسألت داریم.

الله ولی التوفیق

معاونت آموزشی و پژوهشی نهاد